

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА РОБОЧА ПРОГРАМА  
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ»**

(для студентів 5 курсу денної та курсу заочної форми навчання спеціальності -  
8.18010013, 7.18010013 «Управління проектами»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Фінансування проектів» (для студентів 5 курсу денної та курсу заочної форми навчання спеціальності - 8.18010013, 7.18010013 Управління проектами) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Т. Г. Молодченко, А. Ю. Ткаченко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 20 с.

Укладач: Т. Г. Молодченко, А. Ю. Ткаченко

Рецензент: доц.. кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві, доцент, кандидат економічних наук Г. В. Висоцька

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри управління проектами в міському господарстві і будівництві (протокол № 1 від 18 вересня 2012 р.)

© М. В. Євтушенко, ХНАМГ, 2012

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	6
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	8
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	10
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента.....	12
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	15
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	16
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	18

## ВСТУП

Однією з основних завдань управління проектом є організація його фінансування, що передбачає забезпечення проекту інвестиційними ресурсами. До їх складу входять не тільки кошти, а і виражені в грошовому еквіваленті інші інвестиції, в тому числі основні та оборотні кошти, майнові права та нематеріальні активи, кредити, позики та застави, права землекористування тощо.

Фінансування проектів - один з видів інвестиційної діяльності, яка завжди є ризиковою, особливо в сучасній соціально-економічній ситуації: несприятливий інвестиційний клімат, законодавча база, яка не відповідає вимогам світової практики управління проектами, - об'єктивні причини, що заважають ефективній реалізації проектів.

За таких умов важливого значення набуває підготовка висококваліфікованих фахівців, які б могли не тільки кваліфіковано приймати фінансові рішення, а й аналізувати ефективність інвестицій і робити фінансово-економічну оцінку інвестиційних проектів з врахуванням вірогідного профілю проекту і оцінки ризиків. Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Фінансування проектів».

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Варіативна дисципліна «Фінансування проектів» є вихідною, при цьому отримані студентами знання використовуються у магістерській роботі.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра» за спеціальністю 8.000003 – Управління проектами, специфічні категорії підготовки, кваліфікація – Керівник проектів та програм. Затверджено Наказом Міносвіти і науки України від 13.12.05 р. № 2292-Л.

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки магістра» за спеціальністю 8.000003 – Управління проектами. Затверджено Наказом Міносвіти і науки України від 13.12.05 р. № 2292-Л.

- СВО ХНАМГ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра 8.000003 – Управління проектами, затверджено у 2006 р.

- СВО ХНАМГ «Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю 8.000003 – Управління проектами, 2006 р.

Навчальний план підготовки магістра та навчальний план підготовки спеціаліста за спеціальністю 8.18010013, 7.18010013 Управління проектами – Управління проектами, 2011 р.

Програма ухвалена кафедрою управління проектами в міському господарстві і будівництві (№ \_\_ від \_\_ \_\_\_\_\_ 20\_p.) та Вченою радою факультету менеджменту (протокол \_\_ від \_\_ \_\_\_\_\_ 20\_p.)

# 1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

## 1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

### 1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних і практичних знань у галузі управління фінансами, оволодіння стратегією і тактикою фінансового забезпечення проектної діяльності, знаходження оптимальних фінансових та інвестиційних рішень.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення дисципліни, є теоретична і практична підготовка студентів з питань:

- сутність фінансових процесів в суспільстві;
- особливості фінансової діяльності на різних етапах життєвого циклу проекту;
- специфіка управління різновидами інвестицій;
- ефективності інвестиційного менеджменту підприємств;
- володіння інструментарієм інвестиційного менеджменту;
- вміння розробляти і проводити оцінку привабливості інвестиційних проектів.

### 1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні

Предметом вивчення дисципліни є сукупність фінансово-економічних відносини, які виникають у процесі проектної діяльності.

### 1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що повинні передувати вивченню даної дисципліни:

- Після вивчення нормативних дисциплін підготовки бакалавра.

На дану дисципліну спирається вивчення наступних дисциплін:

- Студенти використовують отримані знання у написанні дипломних проектів та магістерських робіт

## 1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

### **МОДУЛЬ 1. ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ** ( 3,5 / 126 )

#### ЗМ 1.1. Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів (2/72 )

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

УНЕ 1 Методологічні аспекти фінансування проектів

УНЕ 2. Методи фінансування інвестиційних проектів

УНЕ 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

УНЕ 4. Оцінка і прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності

## Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- УНЕ 1. Основні критерії ефективності інвестиційних проектів.  
 УНЕ 2. Стратегічне планування і бізнес-планування інвестиційних проектів  
 УНЕ 3. Формування та управління інвестиційним портфелем.  
 УНЕ 4. Методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.

**1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги**

<b>Вміння (за рівнем сформованості) та знаннями</b>	<b>Сфера діяльності</b>	<b>Функції діяльності у виробничій сфері</b>
Формування цілісної системи фінансування проектів	Проектна	Виробнича
Володіння інструментарієм фінансування проектів	Організаційна	Виробнича
Вміння розробляти, проводити оцінку привабливості та презентувати інвестиційні проекти	Організаційна	Виробнича
Формувати та управляти інвестиційним портфелем проекту	Організаційна	Виробнича

**1.4. Рекомендована основна навчальна література**

1. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. — К.: СП "Итем ЛТД": АДЕФ — Украина, 1996. — 534 с.
2. Блех Ю., Гете У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с англ. — Калининград: Янтарный сказ, 2000. — 414 с.
3. Ковалев В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. М.: Финансы и статистика, 1998. — 144 с.
4. Попков В.П., Семенов В.П. Организация и финансирование инвестиций. – СПб.: Питер, 2001. – 224с.

**1.5. Анотації програми навчальної дисципліни****Анотація програми навчальної дисципліни****ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ**

*Мета:* Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних і практичних знань у галузі управління фінансами, оволодіння стратегією і тактикою фінансового забезпечення проектної діяльності, знаходження оптимальних фінансових та інвестиційних рішень.

*Предмет:* сукупність фінансово-економічних відносини, які виникають у процесі проектної діяльності.

*Зміст:* Теоретичні та методологічні основи фінансування проектної

діяльності. Інвестиційна діяльність, як необхідна складова управління проектами. Вартість грошей в часі. Оцінка інвестиційної привабливості проектів.

### **Аннотация программы учебной дисциплины**

#### **ФИНАНСИРОВАНИЕ ПРОЕКТОВ**

*Цель:* Целью изучения дисциплины является формирование системы теоретических и практических знаний в области управления финансами, овладение стратегией и тактикой финансового обеспечения проектной деятельности, нахождение оптимальных финансовых и инвестиционных решений.

*Предмет:* совокупность финансово-экономических отношений, которые возникают в процессе проектной деятельности.

*Содержание:* Теоретические и методологические основы финансирования проектной деятельности. Инвестиционная деятельность, как необходимая составляющая управления проектами. Стоимость денег во времени. Оценка инвестиционной привлекательности проектов.

### **Abstract of the discipline program**

#### **PROJECT FINANCING**

*Objective:* The purpose of the discipline is to develop a system of theoretical and practical knowledge of financial management, acquisition strategy and tactics of financial support for project activities, finding the best financial and investment decisions.

*Subject:* A complex of financial and economic relations, which arise during the project activities.

*Contents:* Theoretical and methodological foundations of funding for the project activities. Investment activity, as a necessary component of project management. Time value of money. Assessment of investment attractiveness of the projects.

## 2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Структура навчальної дисципліни «Фінансування проектів»

Таблиця 2.1

Структура навчальної дисципліни за робочим навчальним планом  
денної форми навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3,5 Модулів – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин - 126	Напрямок підготовки – специфічні категорії Спеціальність – 8.18010013, 7.18010013 – Управління проектами Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр, спеціаліст	Варіативна дисципліна Рік підготовки – 5 Семестр – 9 Аудиторні заняття: 15 год. Лекції – 15 год. Практичні - 15 год. Лабораторні – 15 год. Самостійна робота – 81 год. Від підсумкового контролю – залік.
<i>Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 40% до 60%</i>		

Таблиця 2.2

Структура навчальної дисципліни за робочим навчальним планом  
заочної форми навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS - 1 Модулів – 1 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин - 36	Напрямок підготовки – специфічні категорії Спеціальність – 8.18010013, 7.18010013 – Управління проектами Освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр, спеціаліст	Варіативна дисципліна Рік підготовки – 5-й Семестр – 10 Аудиторні заняття: 12 год. Лекції – 6 год.. Практичні - 2 год. Лабораторні – 4 год. Самостійна робота – 114 год. Від підсумкового контролю – залік.
<i>Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 14% до 86%</i>		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних практичних занять, у ході яких вирішуються складні



теоретичні питання, вивчаються практичні аспекти фінансування, вирішують задачі. Також важливе значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів. Всі види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

## **2.2. Тематичний план навчальної дисципліни**

При вивченні дисципліни «Фінансування проектів» студенти повинні ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, методами і формами навчання, способами і видами контролю та оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни «Фінансування проектів» складається з двох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота студента. Завдання для самостійної роботи студенти виконують для отримання додаткової теоретичної та практичної інформації та більш поглибленого вивчення дисципліни.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

### **МОДУЛЬ 1. ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ**

#### **ЗМ 1.1. Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів**

ТЕМА 1. Методологічні аспекти фінансування проектів

ТЕМА 2. Методи фінансування інвестиційних проектів

ТЕМА 3. Визначення вартості грошей у часі.

ТЕМА 4. Оцінка і прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності

#### **ЗМ 1.2. Оцінка інвестиційної привабливості проектів**

ТЕМА 5. Основні критерії ефективності інвестиційних проектів.

ТЕМА 6. Стратегічне планування і бізнес-планування інвестиційних проектів.

ТЕМА 8. Формування та управління інвестиційним портфелем.

ТЕМА 9. Методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.

### 2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Таблиця 2.3

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин		Форми навчальної роботи							
			Лекц.		Практ.		Лаб.		СРС	
	денна форма	заочна форма	д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.
<b>Модуль 1. Фінансування проектів</b>	3,5/126	3,5/126	15	6	15	2	15	4	81	114
<b>ЗМ 1.1.</b> Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів	2/72	2/72	8	3	8	1	8	2	45	64
<b>ЗМ 1.2.</b> Оцінка інвестиційної привабливості проектів	1,5/54	1,5/54	7	3	7	1	7	2	36	50

Таблиця 2.4

Розподіл часу лекційного курсу

	Зміст	Кількість год.	
		Ден. форма	Заоч. форма
<b>1</b>		<b>2</b>	<b>3</b>
	<b>ЗМ 1.1. Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів</b>	8	3
1	<i>Методологічні аспекти фінансування проектів.</i> Поняття і економічний сенс інвестицій. Взаємозв'язок фінансового та інвестиційного менеджменту. Предмет і мета аналізу інвестиційних проектів. Концепція аналізу. Відмінність проекту від програми і плану. Інвестиційна сфера України.	2	1
2	<i>Методи фінансування інвестиційних проектів.</i> Сутність фінансування інвестиційних проектів. Класифікація методів фінансування. Визначення факторів, які визначають співвідношення форм фінансування. Основні джерела формування інвестиційних ресурсів для створення нового проекту.	2	0,5

1		2	3
3	<i>Визначення вартості грошей у часі.</i> Грошовий потік: поняття, розрахунок проектного грошового потоку. Зміст і завдання управління вхідними і вихідними грошовими потоками проекту. Дисконтування грошових потоків. Формування ставки дисконту. Інфляція та її вплив на результати фінансової та інвестиційної діяльності. Облік ризику при визначенні ставки дисконту.	2	1
4	<i>Оцінка і прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності.</i> Поняття ризику та невизначеності. Класифікація ризику. Види проектних ризиків, що виникають на різних стадіях підготовки і реалізації, причини їх виникнення та ознаки. Методика проведення	2	0,5
<b>ЗМ 1.2. Оцінка інвестиційної привабливості проектів</b>		7	3
5	<i>Основні критерії ефективності інвестиційних проектів</i> Вплив часового фактору на оцінку ефективності інвестиційного проекту. Метод дисконтованого періоду окупності. Метод чистого сучасного значення (NPV – метод). Порівняння NPV та IRR методів. Прогнозування прибутків від реалізації інвестиційного	2	1
6	<i>Стратегічне планування і бізнес-планування інвестиційних проектів.</i> Техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проектів та схема його розробки. Експертиза проекту. Послідовність кроків під час експертизи проекту. Процес прийняття рішення інвестором. Зміст основних розділів бізнес-плану. Аналіз фінансових коефіцієнтів у процесі фінансового аналізу проекту. Договірні відносини в процесі реалізації проектів.	2	1
7	<i>Формування та управління інвестиційним портфелем.</i> Портфельна теорія. Інвестиційний портфель. Фіксований портфель. Діверсифікаційний портфель.	1,5	0,5
8	<i>Методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.</i> Визначення та види фінансових інструментів. Акції. Облігації. Оцінка акцій та облігацій.	1,5	0,5

Таблиця 2.5

## Розподіл часу практичних занять

Зміст		Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<b>Модуль 1. Фінансування проектів</b>		15	2
<b>ЗМ 1.1. Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів.</b>		8	1
1.	Поняття і економічна сутність фінансування проектів та інвестиційної діяльності. Поняття інвестиційного проекту. Життєвий цикл проекту та його фази. Види інвестиційних проектів, їх класифікація, принципи аналізу та склад учасників проекту, їх функції. (Питання для обговорення)	2	0,25
2.	Вартість грошей у часі. Визначення майбутньої вартості грошей. Ануїтет. Теперішня вартість грошей та ставки дисконту. Інфляція	2	0,25

Зміст		Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	та її вплив на результати фінансової та інвестиційної діяльності. (Задачі)		
3.	Джерела фінансування проектів. Стартапи. Венчурні капіталісти та бізнес-ангели. Інтернет-інвестиції. (Тестування)	2	0,25
4.	Поточний контроль зі ЗМ 1.1	2	0,25
<b>ЗМ 1.2. Оцінка інвестиційної привабливості проектів.</b>		7	1
5.	Фінансове управління розробкою інвестиційних проектів. Оцінка і підбір проектів для фінансування. (Питання для обговорення)	2	0,25
6.	Визначення основних критеріїв ефективності інвестиційного проекту. Метод дисконтного періоду окупності. NPV та IRR методи. Прийняття рішення по критерію мінімальної вартості. Прогнозування прибутку від реалізації інвестиційного проекту. (Задачі)	2	0,25
7.	Формування інвестиційного портфелю та його оцінка за критеріями доходності, ризику та ліквідності. (Задачі, тестування)	2	0,25
8.	Поточний контроль зі ЗМ 1.2	1	0,25

Таблиця 2.6

## Розподіл часу лабораторних занять

Зміст		Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
<b>Модуль 1. Фінансування проектів</b>		15	4
<b>ЗМ 1.1. Методологічні засади і методичний інструментарій фінансування проектів.</b>		8	2
1.	Форми державного регулювання інвестиційної діяльності. (вивчення нормативної бази)	4	1
2.	Аналіз прикладів реальних інвестиційних проектів. Визначення концепцій та основних фінансових рішень проектів.	4	1
<b>ЗМ 1.2. Оцінка інвестиційної привабливості проектів.</b>		7	2
3.	Розробка інвестиційного проекту за допомогою сучасного програмного забезпечення. Загальний опис проекту та його внутрішнього оточення. Розробка операційного плану інвестиційного проекту, а також визначення джерел його фінансування.	4	1
4.	Формування та аналіз альтернативних варіантів реалізації інвестиційного проекту. Оформлення проекту і його презентація.	3	1

## 2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем психології проектної діяльності.

Таблиця 2.7

## Розподіл часу самостійної навчальної роботи студентів

Форми самостійної роботи	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
Вивчення теоретичних питань та підготовка до поточного та підсумкового контролю.	45	64
Виконання розрахунково-графічного завдання (контрольної роботи)	36	50

**Контрольні запитання для самостійної роботи:****Тема 1.** Методологічні аспекти фінансування проектів.

1. Визначте сутність термінів «Інвестиції» і «Фінанси», співвідношення понять «Інвестиційний менеджмент» і «Фінансування проектів».
2. Які існують форми інвестицій?
3. Сучасні вимоги до професійних навичок фінансового менеджера.
4. Особливості інвестиційного клімату в Україні.
5. Назвіть основні джерела фінансування проектної діяльності
6. Класифікація інвестиційного ринку.

**Тема 2.** Методи фінансування інвестиційних проектів.

1. Назвіть основні форми та методи фінансування інвестиційних проектів.
2. Що таке стартап? Які форми організації бізнесу вам відомі?
3. Проектне фінансування і напрямки його розвитку в Україні.
4. Визначить різницю між венчурними капіталістами і бізнес-ангелами.
5. Механізм обґрунтування схеми та джерел фінансування інвестиційного проекту.
6. Дайте характеристику основних стадій циклу фінансування проекту.

**Тема 3.** Визначення вартості грошей у часі.

1. В чому економічний сенс концепції вартості грошей у часі?
2. Визначте основні фактори, які впливають на зміну вартості грошей у часі
3. Що розуміється під нарощуванням та дисконтуванням грошей?
4. Як змінюється майбутня вартість грошей при збільшенні тривалості інвестування?
5. Що таке змішаний ефект при визначенні норми прибутковості та темпу інфляції?
6. Які особливості має визначення вартості анuitету?
7. Підприємство збирається придбати через три роки новий верстат вартістю 8,000 тис. грн. Яку суму грошей необхідно вкласти зараз, щоб через три роки мати можливість зробити покупку, якщо процентна ставка прибутковості вкладення становить 7,5%?
8. Пропонується інвестування грошей з гарантією подвоєння їх кількості через 10 років. Яка відсоткова ставка прибутковості такого інвестування?
9. Банк пропонує 15% річних. Чому повинен дорівнювати початковий вклад,

щоб через 3 роки мати на рахунку 5 млн. грн.?

**Тема 4.** Оцінка і прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності.

1. Які види ризиків ви знаєте?
2. З яких етапів складається процес управління ризиком?
3. Назвіть заходи для зниження ризику.
4. Врахування інфляційних процесів у інвестиційному проектуванні.
5. Оцінка ефективності інвестицій з урахуванням фактору невизначеності.
6. Фактори, які впливають на прийняття фінансових рішень.

**Тема 5.** Основні критерії ефективності інвестиційних проектів.

1. Назвіть методи оцінки ефективності інвестиційних проектів.
2. Визначте суспільну, комерційну та бюджетну ефективність інвестиційного проекту.
3. Проект вимагає як мінімум 14% віддачі при інвестуванні власних коштів. В даний час є можливість придбати нове обладнання вартістю 4,900 тис. грн. Використання цього обладнання дозволить збільшити обсяг продукції, що в кінцевому підсумку призведе до 15,000 тис. грн. додаткового річного грошового доходу протягом 15 років використання обладнання. Обчисліть чисте сучасне значення проекту, припустивши нульову залишкову вартість обладнання через 15 років.
4. На покупку машини потрібно \$ 16,950. Машина протягом 10 років буде економити щорічно \$ 3,000. Залишкова вартість машини дорівнює нулю. Необхідно визначити IRR.

**Тема 6.** Стратегічне планування і бізнес-планування інвестиційних проектів

1. Бізнес-план інвестиційного проекту.
2. Назвіть етапи розробки інвестиційної стратегії.
3. Аналіз та регулювання стратегії інвестиційної діяльності.
4. Класифікація стратегічних завдань проекту.
5. Основні вимоги до формування стратегічних завдань.

**Тема 7.** Формування та управління інвестиційним портфелем.

1. Дайте визначення інвестиційного портфеля.
2. Назвіть основні типи портфелів цінних паперів.
3. Сформулюйте найважливіші засади формування портфеля цінних паперів.
4. Що являє собою коротка позиція у форвардному контракті?
5. Що означає зайняти довгу позицію по опціону пут?

6. Назвіть види опціонних контрактів.
7. Ви придбали 3-х місячний форвардний контракт на покупку 10000 дол. з ціною виконання 8,01 грн. за 1 дол. Визначте величину прибутку чи збитку при курсі валют в момент закінчення контракту а) 8,03; б) 7,99.
8. Необхідно побудувати графіки покупця і продавця опціону колл з ціною виконання 60 у.о. і вартістю опціону 5 у.о.

**Тема 8.** Методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів.

1. Випускається безстрокова облігація з процентною виплатою 2 рази на рік по \$ 60. Поточна процентна ставка становить 16%. Обчислити поточну ціну облігації.
2. Обчислити поточну вартість облігації з нульовим купоном, номінальною вартістю \$ 500 і терміном погашення 2 роки, якщо прийнятна норма прибутку складає 6.5%.
3. Оцініть поточну вартість облігації номіналом \$ 1000, купонною ставкою 9% річних і терміном погашення через 3 роки, якщо ринкова норма прибутку дорівнює 7%.
4. Останній виплачений дивіденд по акції дорівнює \$ 1. Очікується, що він буде зростати протягом наступних трьох років з темпом 14%, потім темп приросту стабілізується на величині 5%. Яка ціна акції, якщо ринкова норма прибутку 15%.
5. Компанія А не виплачувала дивіденди в звітному році, але в наступному році планує виплатити дивіденд у розмірі \$ 5. У наступні роки очікується постійне зростання дивідендів з темпом 6%. Яка поточна ціна акцій компанії, якщо коефіцієнт дисконтування дорівнює 13%?
6. Облігація номіналом \$ 500 з піврічним нарахуванням відсотків і купонною ставкою 10% річних буде погашена через 6 років. Яка її поточна ціна, якщо ринкова норма прибутку: а) 8%; б) 10%; в) 12%?

## 2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Таблиця 2.8

Види та засоби контролю	Розподіл балів, %
<b>МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів</b>	
ЗМ 1.1 – письмова контрольна робота або тестування	30
ЗМ 1.2 – письмова контрольна робота або тестування	30
<b>Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1</b>	
Письмовий залік або тестування	40
Всього за модулем 1	100%

## 2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Психологія проектної діяльності» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (практичні заняття). Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Психологія проектної діяльності» передбачено складання заліку. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

### **Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.**

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

*Робота студентів на практичних заняттях* оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.7). При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

*Поточний модульний контроль* рівня знань передбачає виявлення опанування студентом теоретичного матеріалу та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента). Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з двох ЗМ.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: теоретична і практична частини. Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та практичне завдання. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання) (табл. 2.7).



### Проведення підсумкового контролю.

Умовою допуску до екзамену є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Залік здійснюється в письмовій формі за білетами, які містять два теоретичні питання і практичне завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни «Психологія проектної діяльності».

Відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання - за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

#### Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	<b>Відмінно</b> – відмінне виконання лише з незначними помилками	<b>A</b>	більше 90 – 100
ДОБРЕ	<b>Дуже добре</b> – вище середнього рівня з кількома помилками	<b>B</b>	більше 80 – 90 включно
	<b>Добре</b> – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	<b>C</b>	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	<b>Задовільно</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків	<b>D</b>	більше 60 – 70 включно
	<b>Достатньо</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії	<b>E</b>	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	<b>Незадовільно</b> – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	<b>FX*</b>	більше 26 – 50 включно
	<b>Незадовільно</b> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	<b>F**</b>	від 0 – 25 включно

\* з можливістю повторного складання.

\*\* з обов'язковим повторним курсом

#### Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків,

отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „*дуже добре*”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „*добре*”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „*задовільно*”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „*задовільно (достатньо)*”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „*незадовільно*”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „*незадовільно*”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

## 2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
<b>1. Рекомендована основна навчальна література</b>		
1.	Закон України "Про інвестиційну діяльність" // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 47. — С. 1351— 1359.	ЗМ 1.1
2.	Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 38. — С. 1069—1083.	ЗМ 1.2
3.	Закон України Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 51.	ЗМ 1.2
4.	Закон України "Про іноземні інвестиції" // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 26. — С. 818—832.	ЗМ 1.1
5.	Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. — К.: СП "Итем ЛТД": АДЕФ — Украина, 1996. — 534 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
6.	Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. — К.: СП "Итем ЛТД": Юнайтед Лондон Трейд Лимитед, 1995. — 448 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
<b>2. Додаткові джерела</b>		
7.	Блех Ю., Гете У. Инвестиционные расчеты: Модели и методы оценки инвестиционных проектов: Пер. с англ. — Калининград: Янтарный сказ, 2000. — 414 с.	ЗМ 1.2
8.	Гриньова ВМ., Коюда В.О., Лепейко ТІ., Коюда О.П. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності: Монографія / За заг. ред. В.М. Гриньової. — Х., ХДЕУ, 2002. — 464 с.	ЗМ 1.1

	<b>Бібліографічні описи, Інтернет адреси</b>	<b>ЗМ, де застосовується</b>
9.	Кейнс Дж.М. Общая теория занятости, процента и денег // Антология экономической классики. — М., 1993. — 362 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
10.	Ковалев В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. М.: Финансы и статистика, 1998. — 144 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
11.	Перар Ж. Управление финансами: с упражнениями. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 480 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
12.	Финансово-экономический словарь / Под ред. М.Г. Назарова. — М.: Финстатинформ, 1995. — 224 с.	ЗМ 1.1, ЗМ 1.2
<b>3. Ресурси інтернет</b>		
13.	Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку: <a href="http://www.in.gov.ua">http://www.in.gov.ua</a>	
14.	Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <a href="http://www.minfin.gov.ua">http://www.minfin.gov.ua</a>	
15.	Офіційний сайт Національного банку України: <a href="http://www:bank.gov.ua">http://www: bank.gov.ua</a>	
16.	Официальный сайт Инвестиционного портала Автономной республики Крым: <a href="http://www.invest-crimea.gov.ua">http://www.invest-crimea.gov.ua</a>	
17.	Офіційний сайт газети «Бізнес»: <a href="http://www.business.ua">http://www.business.ua</a>	
18.	Офіційний сайт видання «Інвестгазета»: <a href="http://www.investgazeta.net">http://www.investgazeta.net</a>	

# НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та  
Робоча програма навчальної дисципліни  
**«Фінансування проектів»**

(для студентів 5 курсу денної та курсу заочної форми навчання спеціальності -  
8.18010013, 7.18010013 «Управління проектами»)

Укладачі: **МОЛОДЧЕНКО** Таїсія Геннадіївна  
**ТКАЧЕНКО** Анастасія Юріївна

План 2012, поз. 299 Р

---

Підп. до друку 26.01.2012 р.  
Друк на ризографі  
Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16  
Ум. друк. арк. 1,1  
Зам. № 8554

Видавець і виготовлювач:  
Харківська національна академія міського господарства,  
вул. Революції, 12, Харків, 61002  
Електронна адреса: [rectorat@ksame.kharkov.ua](mailto:rectorat@ksame.kharkov.ua)  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:  
ДК №4064 від 12.05.2011 р.